ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ) ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հաստատում եմ՝
Իրավունքի Ինստիտուտի
տնօրեն
Մ. Ա. Քալաշյան

« 04 » հուլիսի 2025 թ

Ինստիտուտ՝ Իրավունքի
Ամբիոն՝ Քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական դատավարության իրավունքի

Հեղինակ՝ իր.գ. թ., ավագ դասախոս իր.գ.թ. Տոնոյան Լիլիթ Ժորայի

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ Կորպորատիվ իրավունքի արդի հիմնախնդիրները

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր՝ 042101.05.7 «Գործարարական իրավունք» (հեռակա)

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.7 «Իրավագիտություն»

Դասընթացի անոտացիան

«Կորպորատիվ իրավունքի արդի հիմնախնդիրներրը» դասընթացը ուսումնասիրում է կորպորացիաները՝ որպես մասնակցության սկզբունքով կազմակերպված գործարարական գործունեության սուբյեկտներ, դրանց ձևավորման և զարգացման պատմությունը, կորպորատիվ օրենսդրությունը, դիտարկում է ստեղծման, վերակազմակերպման, գործունեության դադարեցման հետ կապված խնդիրները, դրանց գործունեության գույքային հիմքը, կորպորացիաների կառավարման խնդիրները, կորպորացիայի մասնակիցների (բաժնետերերի) իրավունքները և դրանց պաշտպանության մեթոդները, ինչպես նաև պատասխանատվությունը կորպորատիվ իրավական հարաբերություններում: առարկայի առարկան ինչպես օբյեկտիվ իրավունքն է և օրենսդրության ճյուղը, այնպես էլ կորպորատիվ իրավունքի գիտությունը:

Կորպորատիվ իրավունքը որպես դասընթաց ներառված է Հայաստանի և Ռուսաստանի իրավունքի գծով բարձրագույն մասնագիտացված ուսումնական հաստատությունների մեծ մասի ուսումնական ծրագրերում:

Ծուկայական և դրան զուգահեռ՝ կորպորատիվ հարաբերությունների զարգացումը պայմանավորում է «Կորպորատիվ իրավունքնե ուսումնասիրելու անհրաժեշտությունը «Գործարարական իրավունքե մասնագիտությամբ մագիստրոսական ծրագրի շրջանակներում:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները

«Կորպորատիվ իրավունքի արդի հիմնախնդիրներրե դասընթացի նպատակն է խորացնել ուսանողների գիտելիքները, որոնք ձեռք են բերվել «Քաղաքացիական իրավունքե և «Գործարարական իրավունքե դասընթացներն ուսումնասիրելու ընթացքում, կորպորացիաների՝ որպես մասնակցային սկզբունքով կազմակերպված գործարարական իրավունքի սուբյեկտների հասկացության, տեսակների և իրավական կարգավիճակի վերաբերյալ:

Դասընթացի շրջանակներում լուծվում են հետևյալ խդիրները.

«Կորպորատիվ իրավունքի արդի հիմնախնդիրներրե դասընթացի խնդիրներն են յուրացնել կորպորացիաների ստեղծման, վերակազմակերպման, լուծարման և ձեռնարկատիրական գործունեությանը դրանց մասնակցության հետ կապված հարաբերությունների իրավական կարգավորման ինչպես գործնական, այնպես էլ տեսական հարցերը:

Դասընթացի օբյեկտը և առարկան

Դասընթացի օբյեկտն են կազմում կորպորացիաների հասկացությունը, դրանց տեսակներն ու միավորումները, Կորպորատիվ հարաբերությունների բնույթը , սկզբունքներն ու համակարգը, ինչպես նաև կորպորացիաների կառավարման մարմնների, կորպորացիաների կողմից կնքվող գործարքների շուրջ առաջացող հարաբերությունները:

«Կորպորատիվ իրավունքի արդի հիմնախնդիրներըեդասընթացի առարկան հանդիսանում է օբյեկտիվ իրավունք և օրենսդրության ճյուղ, ինչպես նաև գիտություն:

Դասընթացի մուտքային պահանջները

«Կորպորատիվ իրավունքի արդի հիմնախնդիրներըե դասընթացն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողները պետք է ունենան քաղաքացիական իրավունքի, գործարարական իրավունքի, առևտրային իրավունքի, ինչպես նաև կորպորատիվ հարաբերությունների կառուցման մեխանիզմների և դրանց մասնակիցների գիտելիքներ:

Դասընթացի յուրացման արդյունքում ձեռք բերվող գիտելիքները և կարողությունները

Դասընթացի յուրացման արդյունքը ապահովում է անհրաժեշտ գիտելիքների, հմտությունների ու կարողությունների համապատասխան ՈԱԾ-ի վերջնարդյունքներին:

Գիտելիքները ՝

1. Քաղաքացիական իրավունք,
2. Գործարարական իրավունք,
3. Առևտրային իրավունք:

Հմտությունները ՝

գիտելիքի կիրառման հմտությունները ՝

- վերլուծել քաղաքացիական և գործարարական իրավունքի նորմերը,
- ազատորեն կողմնորոշվել կորպորատիվ իրավահարաբերությունները կարգավորող իրավական ակտերի համակարգում:

1. ընդհանրական իմացական հմտությունները՝

- վիճելի կորպորատիվ իրավահարաբերություններում գտնել համապատասխան լուծումներ:

Կարողունակությունը (կոմպետենցիան)՝

- *ինքնուրույնությունը և պատասխանատվությունը՝*

1. Կատարել կորպորացիաների կարգավիճակի վերաբերյալ օրենսդրության համեմատական վերլուծություն Հայաստանում, Ռուսաստանում և այլ շուկայական տնտեսություններում,
2. Ճիշտ կիրառել կորպորացիաների իրավական կարգավիճակը կարգավորող օրենսդրության դրույթները,
3. Կազմել կորպորատիվ գրանցման փաստաթղթեր,
4. Կազմել կորպորացիաների վերակազմակերպման և լուծարման փաստաթղթեր,

Դասավանդման եղանակները և մեթոդները

Դասընթացի տեղն ուսումնական ծրագրում

Դասընթացը ներառված է «Կորպորատիվ իրավունքի արդի հիմնախնդիրներրե՝ 3 ակադեմիական կրեդիտ (18 ակադեմիական ժամ) աշխատատարությամբ, որից 10 ակադեմիական ժամ նախատեսվում է գործնական պարապմունքների համար: Դասընթացը նախատեսվում է ուսումնասիրել առաջին ուսումնական տարվա 2 կիսամյակում:

Ուսումնական աշխատանքի տեսակները	**Ընդամենը, ակադ. ժամեր**
1. Առարկայի ուսումնասիրման ընդհանուր աշխատատարությունն, այդ թվում՝	**108**
1.1. Լսարանային պարապմունքներ, այդ թվում՝	**18**
1.1.1. Դասախոսություններ	**8**

1.1.2.Գործնական պարապմունքներ, այդ թվում՝	**10**
1.1.2.1. Ստուգողական աշխատանքներ	**9**
1.2. Ինքնուրույն աշխատանք, այդ թվում՝	**81**
1.2.1. Քննություններին նախապատրաստում	**40**
1.2.2. Ինքնուրույն աշխատանքի այլ տեսակներ, այդ թվում՝(նշել)	**41**
1.2.2.1.Գրավոր ինքնուրույն աշխատանքներ	**20**
1.2.2.2.Էսսե և ռեֆերատներ	**21**
Ամփոփիչ ստուգում (քննություն, ստուգարք)	**քննություն**

Դասընթացի ծավալի բաշխում (ակադեմիական ժամերով) ըստ թեմաների և ուսումնական աշխատանքի տեսակների

Առարկայի բաժինները և թեմաները	**Ընդամենը**	**Դասախոսու-թյուններ**	**Գործնական / սեմինար պարապմունքներ**
1	**2=3+4**	**3**	**4**
Թեմա 1. Կորպորատիվ իրավունքի հասկացությունը, սկզբունքները և համակարգը: Կորպորատիվ իրավունքի աղբյուրները	**2**	**1**	**1**
Թեմա 2. Կորպորատիվ հարաբերությունների հասկացությունը, բովանդակությունը և առանձնահատկությունները	**2**	**1**	**1**
Թեմա 3. Կորպորացիայի հասկացությունը և տեսակները	**2**	**1**	
Թեմա 4. Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը որպես կորպորացիայի տեսակ	**2**	**1**	**1**

Թեմա 5. Բաժնետիրական ընկերությունը որպես կորպորացիայի տեսակ	**2**	**1**	**1**
Թեմա 6. Կորպորատիվ միավորումների իրավական կարգավիճակը: Հոլդինգների հասկացությունը և կառուցվածքը	**2**	**1**	**1**
Թեմա 7. Կորպորացիաների կառավարման մարմինները	**3**	**1**	**2**
Թեմա 8. Կորպորացիաների գույքը: Կորպորցիաների կողմից կնքվող գործարքները	**3**	**1**	**2**
Ընդամենը	**18**	**8**	**10**

Դասընթացի թեմաների բովանդակությունը

Թեմա 1. Կորպորատիվ իրավունքի հասկացությունը: Կորպորատիվ օրենսդրության ընդհանուր հասկացությունները: Կորպորատիվ իրավունքի սկզբունքները: Կորպորատիվ իրավունքի աղբյուրները: Կորպորատիվ իրավունքի տեղը իրավական համակարգում: Կորպորատիվ օրենսդրության տեղը օրենսդրական համակարգում: Կորպորատիվ օրենսդրության զարգացման պատմությունը՝ նախահեղափոխական օրենսդրությունը, շուկայական տնտեսության անցման շրջանի օրենսդրությունը, ժամանակակից օրենսդրությունը և զարգացման միտումները:

Թեմա 2. Կորպորատիվ հարաբերությունները որպես կորպորատիվ իրավունքի սուբյեկտ: Կորպորատիվ հարաբերություններ՝ հասկացությունը, տեսակները և առանձնահատկությունները: Կորպորատիվ և քաղաքացիական իրավական հարաբերություններ:

Թեմա 3. Կորպորացիայի հասկացությունը և կառուցվածքը: Կորպորացիայի տեսակները: Տնտեսական ընկերությունները և ընկերակցությունները: Արտադրական կոոպերատիվները որպես կորպորացիաներ: Կորպորացիաների ստեղծումը, վերակազմակերպումը և գործունեության դադարեցումը:

Թեմա 4. Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունները որպես կորպորացիաների ամենատարածված տեսակ ՀՀ-ում: Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների հիմնադիրների և մասնակիցների իրավունքներն ու պարտականությունները:

Թեմա 5. Բաժնետիրական ընկերությունը որպես կորպորացիայի տեսակ: Բաժնետերերի իրավունքների առաջացումը և դադարեցումը: Բաժնետիրոջ (մասնակցի) կորպորատիվ իրավունքները: Բաժնետիրոջ (մասնակցի) կորպորատիվ պարտավորությունները:

Թեմա 6. Կորպորատիվ միավորումների իրավական կարգավիճակը: Կորպորատիվ միավորումների նպատակը և խնդիրները: Կորպորատիվ միավորումների ստեղծման եղանակները: Հոլդինգների հասկացությունը և կառուցվածքը: Հոլդինգների տեսակները

Թեմա 7. Կորպորացիաների կառավարման մարմինների հասկացությունը: Կորպորատիվ կառավարման մարմինների տեսակները: Ընդհանուր ժողովի հրավիրման կարգը: Ընդհանուր ժողովի անցկացման կարգը: Մասնակիցների ընդհանուր ժողովի որոշումները: Տնօրենների խորհուրդը (ընկերության վերահսկիչ խորհուրդը): Դրա ձևավորման և գործունեության կարգը: Տնօրենների խորհրդի (վերահսկիչ խորհուրդը) իրավասությունը: Ընկերության գործադիր մարմինը:

Թեմա 8. Կորպորացիաների գույքը և դրա տեսակները: Կանոնադրական կապիտալի, ֆոդերի, պահուստային հիմնադրամի հասկացությունը: Կորպորցիաների կողմից կնքվող

գործարքները: Խոշոր գործարքների իրավական ռեժիմը: Գործարքների իրավական ռեժիմը, որոնցում կա շահագրգռվածություն:

Դասընթացի ապահովվածությունը գրականությամբ

Նորմատիվ իրավական ակտեր

1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն (05.07.1995թ., 27.11.2005թ., 06.12.2015թ փոփոխություններով)
2. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք, ընդունված 1998թ.
3. "Իրավաբանական անձանց պետական գրանցման, իրավաբանական անձանց առանձնացված ստորաբաժանումների, հիմնարկների և անհատ ձեռնարկատերերի պետական հաշվառման մասին" ՀՀ օրենք. 03.04.2001թ.
4. "Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին" ՀՀ օրենք. 24.10.2001թ.
5. "Բաժնետիրական ընկերությունների մասին" ՀՀ օրենք. 25.09.2001թ.
6. "Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին" ՀՀ օրենք. 30.04.1996թ.
7. "Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման" մասին ՀՀ օրենք, ընդունված 08.12.2004թ.

Հիմնական գրականություն

8. Բարսեղյան Տ. Կ. ՀՀ քաղաքացիական իրավունք, Առաջին մաս, խմբ. Գ. Հ. Ղարախանյան, Երևան, 2006թ
9. Բարսեղյան Տ. Կ. Գործարարական իրավունք, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2009թ
10. Ավետիսյան Վ. Դ. Բաժնետիրական իրավունք, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2005թ
11. Белых В.С. Правовое регулирование предпринимательской деятельности в России: монография. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2005.

12. Гражданское право: Учеб.: В 3 т. Т.1. /Отв.ред. А.П.Сергеев, Ю.К.Толстой. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006.
13. Ершова И.В. Предпринимательское право: Учебник. М.: Юриспруденция, 2002.
14. Жилинский С.Э. Правовые основы предпринимательской деятельности. – М., 2003.
15. Предпринимательское право Российской Федерации. /Отв. ред. Е.П.Губин, П.Х.Лахно. – М.: Юристъ, 2004.
16. Предпринимательское право: Учебник для вузов /Под ред. Н.М.Коршунова, Н.Д.Эриашвили. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2003.
17. Корпоративное право: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению «Юриспруденцияѣ / отв. ред. И.С. Шиткина. – М. Волтерс Клувер 2007.
18. Могилевский С.Д., Самойлов И.А. Корпорации в России. Правовой статус и основы деятельности. М., 2006.
19. Кашанина Т.В. Корпоративное (внутрифирменное) право. М. 2003. 4. Кашанина Т.В. Корпоративное и торговое право. Право хозяйственных обществ. М., 1999.
20. Агеев А.Б. Создание современной системы корпоративного управления в акционерных обществах: вопросы теории и практики. - М.: Волтерс Клувер, 2010.